יג: הקומץ את המנחה פרק שני מנחות

עין משפט
נר מצוה

ג א מיי׳ פ״ט מ״ה מהלכות פסולי המקדש הלכה ז:
ד ב מיי׳ פ״ט מ״ה מהלכות פסולי המקדש הלכה ח:
ה ג מיי׳ פ״ט מ״ה מהלכות פסולי המקדש הלכה י ע״ש:

משנה הולכה נגעו בה קסבר הולכה שלא ברגל כו׳. נסוף פ״ק דזבחים (דף יג:) שמעתי שטבילת מצבע מפגלת וחד טעמא הוא דמסיק עלה אף אנן נמי מניגא כי הכא ופס״ה לא קאמר עלה קסבר הולכה שלא ברגל בד״ה] הוא: **לאכול** אחד מן הסדרים. הוא הדין חלה אחת מן הסדרים שאומו הסדר פיגול בה] מדבעי רבי יוחנן בגמ׳ גלמאי מודה מהו מנחתא מתפה תנור מהו משמע דמיבעיא ליה משום דהוו שני מינים אבל אומו מין פשיטא דנתפגל והא דקאמרינן בגמרא אילו איטמא חד אבר מי איטמא כוליה אע״ג דשייך האי טעמא בחלה אחת שאם נטמאה אחת לא נטמא כל הסדר מ״מ לענין פיגול נתפגל הואיל והוקבעו בסדר אחד והאיכא כחד לענין פיגול טפי מפיגול כיבר של ימין דלא נתפגל ירך שמאל ושמא גם לענין טומאה אם נטמאה אחת נטמא כל הסדר והא דקתני הכא ובסיפא אחד מן הסדרים ולא נקט חלה אחת מאחד מן הסדרים ב) משום רבותא דר״ש ובסיפא משום רבותא דחכמים לאע״פ שאינם בעל כל הסדר אפ״ה אומו אומו פיגול דוקא פיגול וטמא והסיי אינו פיגול וטהור: **אי** אמרת בשלמא חד גופא. גראה להשתא נמי ס״ל דהא דמצטרפין כי ערביהו הייגו מעשה דדרסינן לקמן (דף יד:) הכתוב עשאן גוף אחד והכתוב עשאן שני גופין ומש״ה פריך אי אמרת בשלמא דשתי ירכות תשיבי חד גופא דאם פיגל בחד פיגול כזו נתפגלה זו מש״ה מצטרף בו] ע) כמו כשמערב דהכתוב עשאן גוף אחד אלא אי אמרת דשתי ירכות נמי תשיבי תרי גופי מה מועיל מה שעשאן הכתוב גוף אחד דאפסר ע) נמי דלמאי דקסבר רב הונא אם מיסב נשתי הירכות נכזיח לא הוי פיגול ל) אם אינא דאשיבא לאמר שהוכדלו זו מזו וכ״ע ובקוגעגרס פירש בע״ש:

פיגול

עבודה חשובה היא על כרחיך משוי לה בקבלה ה״נ כיון דלא סגיא לה דלא עבד לה עבודה חשובה היא על כרחיך משוי לה כי הולכה לא לעולם דדמי לקבלה ודקא קשיא הכא קא שקיל ורמי מכדי תרוייהו קדושת כלי הוא מה לי ממילא מה לי קא שקיל ורמי: **מתני׳** שחט שני כבשים לאכול אחת מן החלות למחר הקטיר שני בזיכין לאכול אחד מן הסדרים י) למחר רבי יוסי אומר אותו החלה ואותו הסדר שחישב עליו פיגול וחייבין עליו כרת והשני פסול ואין בו כרת וחכמים אומרים ב) זה וזה פיגול וחייבין עליו כרת: **גמ׳** אמר רב הונא אומר היה רבי יוסי פיגל בירך של ימין לא נתפגל הירך של שמאל מאי טעמא יא) איבעית אימא סברא ואיבעית אימא קרא איבעית אימא סברא לא עדיפא מחשבה ממעשה הטומאה אילו איטמי חד אבר מי איטמי ליה כוליה ואיבעית אימא קרא יב) והנפש האוכלת ממנו עונה תשא ממנו ולא מחבירו איתיביה רב נחמן לרב הונא יג) (וחכמים אומרים) לעולם אין בו כרת עד שיפגל בשתיהן בכזית בשתיהן אין באחת מהן לא מני אילימא רבנן אפילו באחת מהן נמי אלא פשיטא רבי יוסי יד) אי אמרת בשלמא חד גופא הוא משיה״ה מצטרף אלא

מסורת הש״ס

ל) רש״י מ״ג, כ) [זבחים יד:], ג) [בכל יב.], ד) [בכתוב ד: ס״ג], ה) רש״י מ״ג, ו) לפיז מי׳ מלבקעיר מי׳ לפירש״י הלכך מי׳. ל״ק, ז) שלמו הס״ד אמ״ל מה״ד מי׳ מ״ר לא מתיר מפגל את המתיר אלא כיבת דלא מי׳ ומ״ל. ל״ק, ח) [לקמן מו:]. ט) שזר. ל״ק, י) [ויקרא ז:]. כ) זב. ל״ק, ל) קמ״ל. ל״ק, מ) המקבל מקדש הדם בכלי והכתיבן מקדש הקומץ בכלי ומדבר בה כו׳. ל״ק, נ) המלות הס״ד אמ״ל מה״ד ל״ק בכמיח מי׳ מיבעל הס״ד. ס) הכא מפגל. ל״ק, ע) ל״ל מה. ל״ק, פ) נמי דקסבר. ל״ק, צ) ל״ל אם אינא דאשיבא נמי דקסבר. ל״ק, ק) נמי לאחר נוסי לאחר מי׳. ל״ק,

תורה אור השלם

ו. וְאִם הָאֵבֶל יָאֹכֹל מִבְּשַׂר זִבְחֵי שְׁלָמָיו בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֶחְשַׁב לוֹ פִּגּוּל הִוא וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא. ויקרא ז יח

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה לי לאמרת וכו׳ זה בזה מתחבטא:

מוסף רש״י

ליקוט לבונה. ולמת כל לבונה, נמי הקטרה כתיב דמקטר קומץ ולבונה כי הדדי: (מיפה יז ושיי כרש״ש כאן). זה הכלל כל הקומץ ונותן בכלי והמוליך והמקטיר. כדי שעדות אלו מפגלין בהנחה דנמרינן מזבחים בהקשאל כלאמר נרש פירקין (דף כ:) דלאתקם מנחה לחטאת, ומשהיה הקיבוש נמרינן מתבטה דפקולת בחנחה, ומינה מה אמת מפגל בדי עבודות שהשב הקבלה הולכה חריקה כלאמרינן בת״כ אף מנחה בדי עבודות, קמ״ל מגבל שאשיב ומתן כלי מגבל קבלה והילוכה מגבל הולכה והקטרה מגבל זריקה (לעיל יב.), בשלמא קומץ, מפגל הקשיב כשהתן שמלות לם שאחל חלק נגוה מן הכבד שהם שריים אף זה הפרים קומץ מתוך שריים, וכן אחר כי עבודות מפגלים מהיקשאל דמוקם מנחה לאה דכתיב אחת תמורה ולאחר לקמן (דף נח.), הכן היקשאל הם שלמים מפגל ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין אלא משום דכיון דלא סגיא ליה דלא עבד. קומץ לבלי לקדשו נמוכו כלאמרינן לעיל (דף יח.), שלא כבלי שהם פסולה כאמרינן שבעת מפגלים פחיטה כפרק שני (דף יד:) מדלי דהיה אחים, דם לאו אע״ג דקדשתיה שהן לגיתר בהחם הדבר מני לקבליה ובקושים כבלי זמנא אחרינן. קומץ נמי אע״ג דקדשה מנחה חילה בכלי כמי לקבלה קומץ ומנא אחרינן. הלכך עבודה חשובה היא ומפגלה לעולם דדמי לקבלה. הלכך אמרא בהקשאל דאתקום מנחות בשלמים, דהא לאחרינן הלכה בכלמרינן לעיל ומתן כלי מגבה הקבלה נדם (זבחים יג.).

שיטה מקובצת (המשך)

אמאי לא קאמר בחחיים דר׳ יוחאי הוא דקאמר לא אפשר להקריבה מדקאמר הבא לקרב לבונה בזר פסולה יש״ב. תו״ה: ע) קומץ. (זבחים דף יג ע״ב): פ) לאכול אחד מן הסדרים של לחם הפנים. ה״ה דהוה מצי למימר אחת מן הפנים עשר חלות, יא) אי אמרת בשלמא חד גופא פי׳ בחחמא שאם פיגל בירך (זו) נתפגל חבירו וכן בחלות משום הכי כי ערביהו (לחלות) מתערב ועשמא דר׳ יוסי במתני׳ דאמר פיגל בחלה אי מפגלין בחצי מחיר דתנן פיגל בקומץ ולא בלבונה ר״מ אומר עד שיפגל כל המחיר ר״ל דשתם אחד מן הכבשים לאכול ממנו לאחר (אין) (לא הוין כפגל בחצי מחיר שהרי כל אחד ואחד מן הכבשים הוי את עצמו בלא חבירו אבל לענין היתר הלחם אין כל אחד ואחד כי אם חצי מחיר: ז) קסבר הולכה שלא ברגל כו׳ (נמחק בזה רבור כמה חיבות ת״ל שכע״ל) [פשמע) ראי לא שמה הולכה בזר חימה בבסוף (פ״ק) דזבחים פליגי אמוראי מחשבת פסול אם ישב בהולכה שלא ברגל אי פסל (אין) לא ואקאמר אפילו לפ״ד הולכה שלא ברגל לא שמה הולכה [פסולה בזר] שמיעט בהולכה כהן ר״ל) הכא בליקוט לבונה ג) (אי לא) שמה הולכה איכא למילף מזבחים ואי משום דחסרה הולכה ליכא שהרי כהן מוליכה ולא עשה ר אלא) ליקוט והליקוט אינו [עבודה]. ג״ר״ח: ח) והולכה בזר פסולה בשילחי (פרק קמא) דזבחים קאמר הולכה זר והחזירו כהן חזר והוליכו פליגי בה בני ר׳ חייא ור׳ יוחי חד אמר כשר וחד אמר פסול מר סבר [אפשר] להקטנה ומר סבר [לא] אפשר להקטנה ותימה

ב) נרשה דל״ל ר״ל דלא דמי לחלה דמיי בחחמא כשעת הקטרת וכו׳. ב) פליגי ל״ל הכבכב לא לחומרים לבבר דנמי הלקטרי ש״. ג) נרשה דל״ל ליקוט לבונה לא שמה הולכה אינה למילף מהולכה דאמרים דפסולה בזר אבל לא לא שמה הולכה אינה למילף מהולכה דאמרים דפסולה בזר אבל לא לא שמה הולכה דאמרים דפסולה בזר אבל לא לא שמה הולכה אינה למילף מה